

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON DAVLAT SAN'AT VA MADANIYAT INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

O'zDSMI rektori, professor
N.B. Sayfullayev

2024-yil "30" avgust

Ro'yxatga olindi: № BD-60211000-1.10

2024-yil "30" avgust

REJISSYORNING RASSOM BILAN ISHLASH

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 200 000 – San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi: 210 000 – San'at
Ta'lim yo'nalishi: 60211100 – Rejissyorlik: Dramatik teatr rejissyorligi

Toshkent-2024

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS-Kreditlar	
RRBI20014	2024/2025	5-6	4	
Fan/modul turi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	o'zbek		2-2	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Rejissyorning rassom bilan ishlash	60	60	120
2.	I. Fanning mazmuni “Rejissyorning rassom bilan ishlashi” fanining asosiy maqsadi talabalar aktyorlik texnikasini egallashdan iborat. Shu bilan birga aktyorlik kasbiga layoqati bor yoshlarni yuksak mahoratli, zamonaviy va mumtoz dramatik asarlarda turli harakterga ega qahramonlar timsolini sahnada yarata olish salohiyatiga ega san'atkor kadrlarni tarbiyalashdan iborat. Buning uchun talabada mavjud ammo hali ochilmagan iste'dod qirralarini ochish, ovoz, plastik harakatlar, tomoshabinga ta'sir o'tkazish usullaridan sahnada foydalana olish qobiliyatini o'stirish, ya'ni talabani aktyorlik texnikasiga o'rgatish kabi vazifalarni belgilaydi. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Teatr sahna bezagi san'ati tarixi 2-mavzu. O'zbek teatr dekoratsiya san'ati tarixi 3-mavzu. Illyuzion sahna dekoratsiyalari 4-mavzu. Jahon ssenografiyasi tarixi 5-mavzu. O'zbek teatrlarida ssenografiyaning tashkil topishi 6-mavzu. Tandem. Rejissyor va rassom 6-mavzu. Spektaklning badiiy yechimi. Rejissyor va rassom ijodiy mulohazalari 7-mavzu. Teatr sahna dekoratsiyasi va ssenografiy.Shakllanish va taraqqiyot yo'llari 8-mavzu. Ssenografiyada rejissuraning o'rni 9-mavzu. Spektaklning badiiy va tasviriy yechimida tahlil jarayonlari 10-mavzu. Dramatik asarning badiiy tahlili 11-mavzu. Spektakl yaratishdagi tarixiy va maishiy materiallar			

to'plash. Ularni qo'llash usullari
12-mavzu. Spektaklda obrazlarning badiiy tasviri
13-mavzu. Spektaklda liboslar. Kiyim va libos farqlari tushunchalari
14-mavzu. Sahnada rekvizitning o'rni va funksiyasi
15-mavzu. Sahnada makoni va unda psixologik shakl
16-mavzu. Spektakl loyihasida badiiy butunlik
III. Asosiy amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:
1. O'zbek teatr dekoratsiya san'ati tarixi
2. Illyuzion sahna dekoratsiyalari
3. Jahon ssenografiyasi tarixi
4. O'zbek teatrlarida ssenografiyaning tashkil topishi
5. Tandem. Rejissyor va rassom
6. Spektaklning badiiy yechimi. Rejissyor va rassom ijodiy mulohazalari
7. Teatr sahna dekoratsiyasi va ssenografiy.Shakllanish va taraqqiyot yo'llari
8. Ssenografiyada rejissuraning o'rni
9. Spektaklning badiiy va tasviriy yechimida tahlil jarayonlari
10. Dramatik asarning badiiy tahlili
11. Spektakl yaratishdagi tarixiy va maishiy materiallar to'plash. Ularni qo'llash usullari
12. Spektaklda obrazlarning badiiy tasviri
13. Spektaklda liboslar. Kiyim va libos farqlari tushunchalari
14. Sahnada rekvizitning o'rni va funksiyasi
15. Sahnada makoni va unda psixologik shakl
16. Spektakl loyihasida badiiy butunlik
VI. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar
Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:
1. O'zbek teatr dekoratsiya san'ati tarixi
2. Illyuzion sahna dekoratsiyalari
3. Jahon ssenografiyasi tarixi
4. O'zbek teatrlarida ssenografiyaning tashkil topishi
5. Tandem. Rejissyor va rassom
6. Spektaklning badiiy yechimi. Rejissyor va rassom ijodiy mulohazalari
7. Teatr sahna dekoratsiyasi va ssenografiy.Shakllanish va taraqqiyot yo'llari
8. Ssenografiyada rejissuraning o'rni
9. Spektaklning badiiy va tasviriy yechimida tahlil jarayonlari

	10. Dramatik asarning badily tahlili 11. Spektakl yaratishdagi tarixiy va maishiy materiallar to'plash. Ularni qo'llash usullari 12. Spektaklda obrazlarning badiiy tasviri 13. Spektaklda liboslar. Kiyim va libos farqlari tushunchalari 14. Sahnada rekvizitning o'rni va funksiyasi 15. Sahnada makoni va unda psixologik shakl 16. Spektakl loyihasida badily butunlik
3.	V. Ta'lim natijalari /Kasbiy kompetensiyalari Talaba: - aktyorning dirijor bilan ishlashida; aktyor ijodi va tabiatining o'ziga xosligi; mashhur aktyorlar ijodiy faoliyati, aktyor va rejissyor kasbining ijtimoiy mohiyati <i>haqida tasavvurga ega bo'lishi</i>; - jahon va o'zbek aktyorlik san'atining maktab va yo'nalishlarini, aktyorlik ijrosini; aktyorning o'z ustida ishlash tizimini; aktyorning rol ustida ishlash uslubi; aktyor etikasini; sahna madaniyatini; kechinma san'atini; ko'rsatma san'atini, teatr janrlarini, teatrdagi va kinodagi obraz yaratish uslubi; xarakter va xarakterlilikni; tempo-ritmni; ijod psixologiyasini <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>; - berilgan rolning ichki va tashqi ko'rinishlarini his qilish; rol maqsadi va g'oyasini ochib berish; sahnaviy hamkor bilan ishlash; asar mavzusi va g'oyasini ijroda ochish; obrazlar yaratish; asardan kelib chiqib obrazlar yaratish; sahnaviy hamroh bilan muloqatga kirishish; sahnaviy muhit haqiqatini yaratish; shart-sharoitga mos harakat qilish; asar g'oyasini tomoshabinga yetkazish; diplom spektakllarida va kinofilmlarda rol ijro qilish; tomoshabin bilan muloqotdan so'ng o'z ijrosini tahlil qila bilish <i>ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak</i>.
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: - "rolli o'yin"; - munozara; - aqliy hujum; - taqdimot; - individual yondoshuv.
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Sahnaviy asarning xatti-harakat tahlilini yanada chuqurroq egallashda magistratura dasturi ilmiy-ijodiy izlanishga ko'proq e'tibor qaratishni talab qiladi. Talaba o'qituvchilar tomonidan berilgan nazariy bilimni va tavsiyalarni amaliyotda mustaqil o'zlashtirishi lozim. Bunda ular qo'shimcha adabiyotlarni o'rganib hamda internet saytlaridan foydalanib referatlar va ilmiy dokladdar tayyorlaydilar, nazariy va amaliy mashg'ulot mavzusiga doir uy vazifalarini bajaradilar, ko'rgazmali qurollar va slaydlar tayyorlaydilar.
6.	Asosiy adabiyotlar

1. Abdullayeva M. "Dramatik teatr va kinoda aktyorlik mahorati" – "Tafakkur qanoti" nashriyoti-T.: 2014y.
2. Maxmudov J. Maxmudova X. "Aktyorlik mahorati". T.:Lesson Press" nashriyoti, 2016y.
3. Maxmudova X. "Sahnaviy asarning xatti-harakatli tahlili"- T.:Lesson Press" nashriyoti, 2015y
4. Axmedova Z. "Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi"*-Lesson-press-2016 y.
5. Qobilov N. Aktyorlik mahorati /o'quv qo'llanma /. – T.: "Navro'z", 2020, 120 bet.
6. M.Abdullayeva, Q.Madrimov Dramatik teatr rejissyorligi /o'quv qo'llanma/. – T.: "Fan ziyosi", 2022, 138 bet.
Qo'shimcha adabiyotlar 7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 26-maydagi "Madaniyat va san'at sohasining jamiyat hayotidagi o'rni va ta'sirini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6000 – sonli Farmoni. 8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 31-maydagi "Madaniyat va san'at sohasini yanada rivojlantirishga doir chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-3022 – sonli Qarori. 9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2017-2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi 2017-yil 14-fevraldagi F-4849 Farmoyishi. 10. Djon Benedikt. "Aktyorning o'z ustida ishlashi" (K.S.Stanislavskiy) - 2-qism. Routledge. 2008 y. 11. Lenard Petit "For the Actor" ("Aktyor texnikasi")- Taylor & Francis, 2009 y. 12. Usmonov R.I. Rejissura. – T.: "Fan", 1997, 221 b. 13. To'laxo'jayeva M.T-"Teatr tanqidchiligi"- "San'at" jurnali nashriyoti; T., 2015. 14. Qodirov R. "Rejissura asoslari" monografiya- "Navro'z" nashriyoti- T.: 2015. 15. Mahmudova X. "Sahnaviy asarning xatti-harakatli tahlili". T.: Fan va texnologiy. T.: 2012.
Axborot manbalari 16. www.gov.uz 17. www.lex.uz 18. www.ziynet.uz 19. www.teatr.uz 20. www.madaniyat.uz 21. www.folklore.uz 22. www.dsmi.uz

7.	O'zbekiston davlat san'at va madaniyat institutida ishlab chiqilgan va tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: A.S.Utayev – O'zDSMI, "Dramatik teatri va kino san'ati" kafedrası mudiri. X.N.Qobilov – O'zDSMI, "Dramatik teatri va kino san'ati" kafedrası dotsent.
9.	Taqrizchilar: M.Abduqunduzov – O'zbekiston Respublikasi va Qoraqalpoqiston Respublikasi Xalq artisti. O'zbek Milliy Akademik drama teatri. Z.Dj.Xamrayeva– O'zbekiston davlat yosh tomoshabinlar teatri direktori